

JUBMES banka a.d. Beograd

IZVRŠNI ODBOR
Šifra: PRA-018
Verzija: 1
Broj: 1901/2012
Beograd, 16.05.2012.
Status: Usvojeno

**PRAVILNIK O POSTUPCIMA I MERAMA ZA OTKRIVANJE I SPREČAVANJE
MANIPULACIJA NA TRŽIŠTU**

ODELJENJA ZA BROKERSKO-DILERSKE POSLOVE

JUBMES BANKE A.D. BEOGRAD

U skladu sa članom 85. Zakona o tržištu kapitala ("Službeni glasnik Republike Srbije" br. 31/2011) i Pravilniku Komisije za hartije od vrednosti o postupcima koji se mogu smatrati zloupotrebom tržišta i obaveze u cilju sprečavanja i otkrivanja zloupotrebe tržišta ("Službeni glasnik Republike Srbije" br. 89/2011), a na osnovu člana 35. stav 2. tačka 19) Statuta JUBMES banke a.d. Beograd Izvršni odbor JUBMES banke a.d. Beograd je na 37. sednici održanoj 16.05.2012. godine doneo

PRAVILNIK O POSTUPCIMA I MERAMA ZA OTKRIVANJE I SPREČAVANJE MANIPULACIJA NA TRŽIŠTU

I OPŠTE ODREDBE

Član 1.

Pravilnikom o postupcima i merama za otkrivanje i sprečavanje manipulacija na tržištu (u daljem tekstu: Pravilnik), Ovlašćena banka JUBMES banka a.d. Beograd, Bulevar Zorana Đinđića 121 (u daljem tekstu: Ovlašćena banka), regulišu se postupci koji se mogu smatrati zloupotrebom tržišta i obaveze Banke u cilju sprečavanja i otkrivanja manipulacija.

Član 2.

Prilikom procene u postupku trgovanja sa finansijskim instrumentima, koje aktivnosti mogu da predstavljaju zloupotrebu tržišta razmatraće se indikatori koji sami po sebi ne znače da se u konkretnom slučaju radi o zloupotrebi tržišta, niti se podrazumeva suprotno ako neki indikator i/ili situacija nisu navedeni u ovom pravilniku, odnosno da se se prilikom procene uzimaju u obzir i specifične situacije i okolnosti svakog pojedinačnog slučaja.

Član 3.

Svi zaposleni u Ovlašćenoj banci su saglasno vazećim zakonskim i podzakonskim propisima dužni da ukoliko u svakodnevnom obavljanju svojih radnih zadataka posumnjaju da postoji mogućnost manipulacije na tržištu, o tome odmah obaveste direktora Ovlašćene banke ili u odsustvu direktora Ovlašćene banke Internog kontrolora, i što je pre moguće obaveste Komisiju za hartije od vrednosti Republike Srbije (u daljem tekstu : Komisija za hov).

II MANIPULACIJE NA TRŽIŠTU

Član 4.

Manipulacije na tržištu predstavljaju:

- transakcije i naloge za trgovanje kojima se daju ili koje mogu da pruže neistinite ili obmanjujuće signale ili informacije o ponudi, tražnji ili ceni finansijskih instrumenata;
- transakcije i naloge za trgovanje kojima lice ili lica koja zajednički deluju, održavaju cenu jedno ili više finansijskih instrumenata na nerealnom ili veštačkom nivou, osim ukoliko lice koje je učestvovalo u transakciji ili dalo nalog dokaže da za to ima osnovane razloge i da su te transakcije u skladu sa prihvaćenim tržišnim praksama na tom tržištu,
- transakcije ili naloge za trgovanje u kojima se upotrebljavaju fiktivni postupci ili neki drugi oblik obmane ili prevare;
- širenje neistinitih vesti ili vesti koje mogu izazvati zablude o finansijskim instrumentima, i to putem medija, interneta ili bilo kojeg drugog načina za prenos vesti, uključujući i širenje

glasnina i neistinitih vesti koje dovode u zabludu, a od strane lica koje je znalo ili je moralo znati da su te informacije neistinite ili da dovode u zabludu.

U radnje i postupke koji se smatraju manipulacijama na tržištu, ubraja će i sledeće:

- aktivnosti jednog ili više lica koja deluju zajednički kako bi obezbedili dominantan položaj nad ponudom ili tražnjom finansijskog instrumenta koji za rezultat ima direktno ili indirektno nameštanje kupovnih ili prodajnih cena ili stvaranje drugih nepoštenih uslova trgovanja;
- kupovina ili prodaja finansijskih instrumenata pred zatvaranje trgovanja radi dovođenja investitora u zabludu;
- iskorišćavanje povremenog ili redovnog pristupa tradicionalnim ili elektronskim medijima iznošenjem mišljenja o finansijskom instrumentu ili indirektno o izdavaocu, i to tako što je to lice prethodno zauzelo poziciju u tom finansijskom instrumentu i ostvarivalo korist nakon uticaja koje je iznošenje mišljenja imalo na cenu tog instrumenta, a da istovremeno javnosti nije objavilo postojanje sukoba interesa na odgovarajući način.

Zloupotrebama na tržištu smatraju se i sledeće aktivnosti:

- udruživanje više lica koja uzajamnim transakcijama podiže, odnosno pokušava da podigne cenu na veštački visok nivo, nakon čega se vrši prodaja hartija od vrednosti;
- udruživanje više lica koja uzajamnim transakcijama snižava, odnosno pokušava da snizi cenu na veštački nizak nivo, nakon čega se vrši kupovina hartija od vrednosti;
- ispostavljanje naloga za kupovinu ili prodaju na osnovu saznanja da je neko drugi dao ili će dati nalog za kupovinu ili prodaju iste hartije od vrednosti po istoj ili približnoj ceni.

Indikatori procene pri utvrđivanju sumnje na manipulacije na tržištu

Član 5.

Prilikom procene koje aktivnosti mogu da predstavljaju zloupotrebu tržišta, razmatraće se sledeći indikatori:

- u kojoj meri dati nalozi za trgovanje i zaključene transakcije predstavljaju značajan dnevni obim finansijskih instrumenata na regulisanom ili MTP tržištu, i u slučaju kada tako ispostavljeni nalozi dovode do značajnije promene cene finansijskih instrumenata na tržištu,
- u kojoj meri dati nalozi za trgovanje koje su izdala lica sa značajnom kupovnom ili prodajnom pozicijom u finansijskom instrumentu ili transakcije koje su ta lica izvršila, dovode do značajnih promena cene finansijskog instrumenta ili izvedenih finansijskih instrumenata, uključenih na regulisano ili MTP tržište;
- da li izvršene transakcije dovode do stvarne promene vlasništva nad finansijskim instrumentom koji je uključen na uređeno tržište;
- u kojoj meri dati nalozi ili izvršene transakcije obuhvataju izmenu pozicija u kratkom periodu i predstavljaju značajan deo dnevnog obima trgovanja relevantnim finansijskim instrumentom na uređenom tržištu te da li bi mogli biti povezani sa značajnijim promenama cena finansijskog instrumenta uključenog na uređeno tržište;
- u kojoj meri dati nalozi ili izvršene transakcije koncentrisane u kratkom vremenskom razdoblju u okviru dnevnog trgovanja mogu dovesti do situacije da cena finansijskih instrumenata raste ili pada a nakog toga promeni smer kretanja cene u suprotnom pravcu,

- ispostavljanje naloga kupovine ili prodaje sa kojima su zaključene transakcije na regulisanom tržištu ili MTP, u specifično vreme u kojem se izračunavaju cene na zatvaranju, i utiču na promenu cena koje imaju uticaj na utvrđivanje cene na zatvaranju;
- ispostavljanje više naloga kupovine ili prodaje na regulisano ili MTP tržište sa ciljem da vidljiva dubina finansijskih instrumenata na regulisanom tržištu ili MTP prikrije ostalim učesnicima, i uklanjanje istih pre samog izvršenja;
- širenje neistinitih, lažnih ili obmanjućih informacija od strane lica koja su dala naloge ili od strane sa njima povezanih lica, pre i nakon davanja naloga ili izvršavanja transakcija;
- davanje naloga od strane lica koja, pre ili nakon davanja naloga, distribuiraju, neposredno ili posredstvom povezanih lica, istraživanja ili preporuke za ulaganje koje su netačne, pristrasne ili očigledno pod uticajem materijalnih interesa.

Član 5.

Manipulacije na tržištu su zabranjene.

Lica koja učestvuju u manipulacijama na tržištu solidarno su odgovorna za štetu koja nastane kao posledica manipulacija na tržištu.

Član 6.

Lice u Ovlašćenoj banci koje je opravdano posumnjalo da postoji mogućnost manipulacije na tržištu, dužno je o tome da odmah obavesti direktora Ovlašćene banke ili u njegovom odsustvu internog kontrolora. Po dobijenom obaveštenju direktor Ovlašćene banke ili u njegovom odsustvu Interni kontrolor, procenjuje i odlučuje da li postoje opravdani razlozi za sumnju da predmetna transakcija predstavlja trgovanje putem povlašćene informacije ili manipulacije tržišta shodno Zakonu i pravilnicima donesenim na osnovu Zakona. Ukoliko je odlučeno da predmetna transakcija predstavlja moguću manipulaciju tržištem, direktor Ovlašćene banke o istom odmah obaveštava Komisiju za hartije od vrednosti.

Član 7.

Komisiji za hartije od vrednosti dostavljaju se sledeći podaci:

- opis transakcije, vrstu naloga i druga svojstva naloga kao i vrstu trgovanja, razlog sumnje da bi transakcija mogla predstavljati zloupotrebu tržišta, identitet osoba u čije su ime transakcije bile izvršene, te drugih osoba uključenih u predmetnu transakciju i svaku drugu informaciju koja bi mogla biti značajna u razmatranju sporne transakcije ili transakcija.

Ako svi podaci iz prethodne tačke ovog člana nisu raspoloživi u trenutku slanja obaveštenja, poslato obaveštenje sadrži barem razloge zbog kojih se sumnja da bi transakcija mogla predstavljati zloupotrebu tržišta. Sve ostale podatke Banka je dužna da dostavi Komisiji najkasnije u roku od 24 sata.

Član 8.

Obaveštenje se dostavlja Komisiji na obrascu koji je propisan od Komisije i dostupan na Internet stranicama Komisije. Obrazac se može dostaviti poštom, elektronskom poštom, telefaksom, ili u izuzetnim slučajevima i putem telefona, pod uslovom da se čim se za to stvore mogućnosti dostavi i u pisanom obliku, ali je preporučeni oblik dostavljanja elektronskom poštom ili telefaksom.

Član 9.

Ovlašćena banka kao i svaki zaposleni u Ovlašćenoj banci koji je bio uključen ili je u toku obavljanja svojih redovnih poslovnih aktivnosti bio upoznat sa slanjem predmetnog obaveštenja Komisije, o navedenom obaveštenju ne sme obavestiti niti jednu drugu osobu u Ovlašćenoj banci niti izvan nje, što se posebno odnosi na osobe u čije su ime dati nalozi odnosno obavljene transakcije ili strane povezane s tim osobama, osim na osnovu zakonski utvrđenih odredbi.

Ispunjavanje ovog zahteva ne izlaže Ovlašćenu banku niti zaposlenog u Ovlašćenoj banci koji je upoznat s predmetnim obaveštenjem nikakvoj vrsti odgovornosti, niti predstavlja kršenje bilo kojeg ograničenja otkrivanja informacija propisanog ugovorom ili bilo kojim propisom te ne podleže nikakvoj vrsti odgovornosti za radnika koji je poslao ovakvo obaveštenje pod uslovom da Ovlašćena banka ili zaposleni u Ovlašćenoj banci deluju u dobroj nameri.

III ZAVRŠNE ODREDBE

Član 10.

Ovlašćena banka je dužna osigurati redovno savetovanje i edukaciju svojih radnika u vezi sa sprečavanjem manipulacija tržištem.

Član 11.

Pravilnik je sastavni deo Pravila poslovanja i stupa na snagu osmog dana od dana objave na internet stranici Ovlašćene banke.

Pravilnik se objavljuje narednog dana od dana prijema saglasnosti Komisije za hartije od vrednosti na Pravila poslovanja Ovlašćene banke.

Pravilnik je klijentima dostupan na internet stranici JUBMES banke a.d. Beograd www.jubmes.rs i u poslovnim prostorijama Banke.

Milan Stefanović, predsednik

Slobodan Lečić, zamenik predsednika